

**Geef Gouda door**

## **Voorwoord**

Gouda is al 750 jaar een prachtige stad met een rijke historie. Gouda staat er goed voor. We bouwen voort op het werk dat de afgelopen periode is gedaan en plaatsen nieuwe accenten op duurzaamheid en groen, en een inclusieve en sociale stad.

We leven in onzekere tijden met grote maatschappelijke opgaven. Dat vraagt om een meer actieve en sturende lokale overheid. We wachten niet op de Rijksoverheid, maar zetten een stap naar voren door miljoenen te investeren in onder andere duurzaamheid, groen, kansengelijkheid, bestaanszekerheid, cultuur, wonen en sport.

We vinden een goede samenwerking met de gemeenteraad en stad essentieel met transparantie van bestuur. Maatschappelijke (buurt)initiatieven blijven we de ruimte geven.

In dit akkoord op hoofdlijnen presenteren D66, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA en CDA hun ambities voor deze bestuursperiode. Samen met de gemeenteraad, de stad en het college willen we dit de komende jaren verder uitwerken. Vol vertrouwen gaan we samen aan de slag!

## Hoofdstuk 1 Samenwerking

Samenwerken is het hoofdthema voor de raadsperiode 2022 – 2026. Alle politieke partijen in de Goudse gemeenteraad spreken de intentie uit zich te willen inzetten voor een vernieuwende vorm van besturen. Onder samenwerking wordt verstaan: de samenwerking tussen raad en college, tussen de fracties, maar ook binnen de raad tussen individuele raadsleden. Transparantie en openheid zijn hierbij de basis.

Om tot deze samenwerking te komen, dient te worden teruggegrepen naar de kern van het dualisme. In 2002 is het dualisme ingevoerd in de gemeentepolitiek, met als doel inwoners en bestuur dichterbij elkaar te brengen en zo de interesse van inwoners in politiek te bevorderen. Hierbij is een duidelijke scheiding in rollen tussen het college en de raad van belang. Beide organen besturen vanuit ieders verantwoordelijkheid de gemeente op afstand van elkaar. De raad stelt de kaders, waarbinnen het college het voorgestelde beleid uitvoert. Politieke partijen met een vertegenwoordiging in het college kunnen onderling inhoudelijke afspraken maken over diverse onderwerpen. Het spreekt dan voor zich dat zij hierover tijdig transparant communiceren in de gemeenteraad.

De volgende afspraken worden gemaakt om deze intentie tot samenwerking vorm te geven:

1. Ieder van de 35 raadsleden heeft maximaal de ruimte om eigen afwegingen te maken tijdens de besluitvorming.
2. De termen oppositie en coalitie worden vermeden. Er wordt in plaats daarvan over de raad als geheel, of over raad en college gesproken.
3. De raad dient beter in positie te worden gebracht om zijn kaderstellende en controlerende rol te kunnen uitvoeren. In de praktijk betekent dit dat er meer ruimte is voor het bespreken van voorstellen en dat de raad dus zoveel mogelijk in een vroegtijdig stadium wordt betrokken, middels een startnotitie. Daarbij is het van belang dat, naast de argumenten die het voorstel steunen, ook de eventuele tegenargumenten en kanttekeningen voor het voetlicht worden gebracht. Zo kan de raad aan de voorkant keuzes maken, i.p.v. alleen besluiten over een voorstel dat kant en klaar voorligt.
4. Om het onderling vertrouwen te versterken en efficiënt meebesturen mogelijk te maken is ook het gedrag en de attitude van raadsleden onderling en ten aanzien van het college van belang. Daaraan ten grondslag ligt, dat raadsleden naar elkaar luisteren om te begrijpen en niet alleen te antwoorden om hun eigen standpunt kenbaar te maken. De mogelijkheid om kaders in te vullen vraagt ook een extra inspanning van de raad. Concrete kaders kunnen door de raad alleen worden ingebracht als raadsleden hun inbreng goed voorbereiden, gericht op hun kaderstellende rol. En als raadsleden hun opvattingen over het onderwerp in een vroegtijdig stadium kenbaar maken.
5. De ambtelijke organisatie voorziet daartoe in een gedegen planning, zodat de raad werkelijk de mogelijkheid krijgt te sturen op zijn agenda. Een goede lange termijnplanning is essentieel voor het creëren van meer ruimte bij belangrijke onderwerpen.
6. Het coalitieakkoord wordt een akkoord op hoofdlijnen, waarbij een aantal onderwerpen wordt vrijgelaten voor invulling door de raad. Deze onderwerpen staan omschreven in hoofdstuk 2. Bij deze, aan de raad vrije onderwerpen, kan worden gewerkt met wisselende meerderheden.
7. Moties en amendementen worden niet meer ontraden door de portefeuillehouders, waardoor de raadsleden van partijen die vertegenwoordigd zijn in het college zich niet meer genoodzaakt voelen tegen te stemmen. Uiteraard kan een portefeuillehouder wel een toelichting geven over de haalbaarheid van een motie/amendement en beargumenteren of dit wenselijk is, gezien de geest van het coalitieakkoord op

hoofdpijnen. Alle raadsleden krijgen zo de mogelijkheid om, geheel vrij, hun eigen afweging te maken over de ingebrachte moties en amendementen.

8. Om de interesse van inwoners in de politiek de komende jaren te bevorderen, zoekt de raad naar aansprekende mogelijkheden om inwoners zo veel mogelijk te betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van gemeentelijk beleid.

Om de raad en het college te houden aan bovengenoemde afspraken, zullen raadsleden elkaar zo nodig tijdens vergaderingen aanspreken op deze gezamenlijke intenties. Er wordt halfjaarlijks een evaluatie gepland over de gemaakte afspraken met de betrokken partijen: raad, college, directie en griffie.

Tot slot geven de raadsleden aan zich te committeren aan deze intenties en de gemaakte afspraken.

## **Hoofdstuk 2 Vrije onderwerpen**

De onderwerpen burgerparticipatie, circulaire economie en omgevingsvisie/wet worden als vrije onderwerpen omarmd en aan de raad aangeboden om verder uit te werken.

De onderwerpen jeugdzorg, diversiteit & inclusie en Wonen worden eventueel conform de door de raad vastgestelde tijdslijn opgepakt en alsdan als vrij onderwerp opgepakt.

Er is voor de komende jaren een werkbudget gereserveerd. Het raadsvoorstel en raadsbesluit zijn in bijlage 1 opgenomen.

### **Hoofdstuk 3 Gouda, duurzame en groene stad**

We willen Gouda duurzaam doorgeven aan volgende generaties. Hier spannen we ons maximaal voor in. We handhaven de ambitie om als Gouda in 2040 CO<sub>2</sub>-neutraal te zijn. We willen een groener en goed bereikbaar Gouda, waar het prettig wonen, werken en ontspannen is met een duurzame economie.

#### *Gouda in 2040 CO<sub>2</sub>-neutraal*

- We stellen extra financiële middelen ter beschikking voor de verduurzaming van huizen en gebouwen: voor isolatie, energiebesparing en het ontzorgen van inwoners en bedrijven. We zorgen daarbij dat iedere Gouwenaar mee kan doen. We stimuleren woningcorporaties om hun woningvoorraad versneld te verduurzamen, hiertoe maken we prestatieafspraken.
- We stellen middelen voor de uitvoering beschikbaar en verstevigen de organisatie van het programma energietransitie.
- Om de ambities waar te maken richten we een revolverend duurzaamheidsfonds op.
- We geven zelf het goede voorbeeld door extra te investeren in de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. De ambitie voor 2030 gaat omhoog: in 2030 is ten minste 55% van ons gemeentelijk vastgoed verduurzaamd. We combineren dit waar mogelijk met het verbeteren van de toegankelijkheid, te beginnen met Museum Gouda en het Stadhuis.

#### *Meer groen*

- We blijven inzetten op klimaatadaptatie. Hittestress en wateroverlast gaan we tegen door het toevoegen van extra vierkante meters biodivers groen in de stad.
- We verdubbelen onze inspanningen op het gebied van groen. Daarmee zetten we in op de verbetering van de biodiversiteit door de kwaliteit van het bestaande groen, waaronder parken te verhogen, behouden en beheren. We breiden de groenstructuur uit, bijvoorbeeld om ecologische verbindingen te kunnen realiseren. Zo bouwen we aan een gezonde stad.

#### *Bodemdaling*

- We bouwen voort op onze inzet voor de aanpak van de problematiek rond bodemdaling, in relatie tot klimaatadaptatie en funderingsproblematiek. De uitvoering van het project 'Stevige Stad', over bodemdaling in de binnenstad, gaat de komende jaren verder. We maken van het Kenniscentrum Bodemdaling een succes.
- Ook zetten we de samenwerking in het Platform Slappe Bodem voort, net als de deelname aan het landelijke Fonds Duurzaam Funderingsherstel. We stellen middelen beschikbaar voor de advisering van inwoners die met funderingsproblemen worden geconfronteerd.

#### *Bereikbaarheid en (duurzame) mobiliteit*

- De goede bereikbaarheid en centrale ligging zijn een onbetwistbare kracht van Gouda. Om Gouda in de toekomst duurzaam bereikbaar te houden en goed te ontsluiten, voeren we het Verkeerscirculatieplan (VCP) uit, met meer ruimte voor fietsers, wandelaars en het openbaar vervoer. De binnenstad maken we autoluw.
- We breiden onze deelmobiliteit gereguleerd uit en faciliteren openbare laadinfrastructuur optimaal.
- We streven er naar om de bevoorrading van winkels en bedrijven zo te organiseren dat het leidt tot een leefbare en schonere stad. We bevorderen de vestiging van een distributiehuis en het gebruik van schonere en lichtere transportmiddelen.
- Gezien onze ambities op duurzaamheid, autoluwe binnenstad en de schaarse ruimte in onze stad, kijken we opnieuw naar het Parkeerplan. We faciliteren fietsparkeren door meer (ondergrondse of inpandige) fietsenstallingen te creëren.

- We blijven investeren in de duurzame ontsluiting van Westergouwe met aandacht voor fiets (inclusief een fietsbrug) en OV (inclusief station Gouweknoop).

#### *Openbare ruimte*

- We investeren in de kwaliteit van de inrichting van de openbare ruimte. Wat we oppakken doen we integraal, duurzaam en toegankelijk.
- We streven naar minder restafval per inwoner, het vergroten van het gemak van ophalen en wegbrengen en minder zwerfafval.

#### *Dierenwelzijn*

- We breiden onze inspanningen op het gebied van dierenwelzijn uit.

#### *Duurzame economie*

- Om de regio Midden-Holland, met Gouda als schakel, economisch aantrekkelijk te houden, bouwen we voort op het werk van de afgelopen periode. We investeren in een vitale Goudse economie en een goed ondernemers- en vestigingsklimaat, inclusief een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, onder andere met voldoende stageplekken.
- We zetten de samenwerking met ondernemers en andere belangrijke partners voort vanuit de Economische Agenda en de samenwerkingsovereenkomst vitale binnenstad.
- In samenwerking met ondernemers zetten we volle kracht in op de verduurzaming, en het klimaatbestendig maken van bedrijventerreinen in Gouda.
- We investeren in een aantrekkelijke binnenstad voor onze inwoners, bezoekers en toeristen. De kansen die waterrecreatie biedt voor Gouda, waaronder het historische water in de binnenstad en de vaarverbinding met Reeuwijk, grijpen we aan. Daarom doen we een bijdrage aan het Waterfonds.

### **Hoofdstuk 4 Wonen in Gouda, inclusieve en sociale stad**

We willen dat Gouda een stad is waar het voor iedereen prettig is om te wonen. Daarvoor spannen we ons maximaal in. We streven naar een inclusief en sociaal Gouda, waarin iedereen gelijkwaardig is en iedere Gouwenaar mee kan doen. Een bruisende en gezonde stad ook, waar het prettig wonen, opgroeien en recreëren is.

#### *Wonen*

- De vraag naar huisvesting is onverminderd hoog, ook in Gouda is dit merkbaar. Daarom bouwen we nieuwe woningen in Westergouwe, in de Spoorzone en op andere plekken in de stad. We zetten de ambities uit de vorige periode voort. We gaan door met het programma Versnelling Woningbouw en geven prioriteit aan de uitvoering van de Woon(zorg)visie. We handhaven de normen voor sociale huur stadsbreed (33%) en gereguleerde middeldure huur en betaalbare koop (samen 20%). We benutten de sturingsinstrumenten die we hebben.
- De Omgevingsvisie voeren we verder uit. Daarbij zetten we in op dubbel grondgebruik.

#### *Inclusie*

- We gaan door met de uitvoering van de Lokale Inclusieagenda. Dit doen we in samenwerking met onder andere de Regenboogalliantie en de Goudse Adviesraad voor mensen met een beperking. We maken een succes van de doorontwikkelde Chocoladefabriek met Libertum en de Techniekwerkplaats.
- Inclusie gaat over alle beleidsterreinen. Bij nieuw beleid wegen we telkens af of het inclusief voor iedereen is. Als gemeente hebben we daarbij een voorbeeldfunctie. We staan voor en werken aan een inclusieve en diverse ambtelijke organisatie. We stimuleren inclusie in de stad.

- Gouda heeft zich verbonden aan het VN verdrag Handicap (Onbeperkt meedoen!). Daarom investeren we in de fysieke toegankelijkheid van openbare gebouwen en een betere inrichting van de buitenruimte voor mensen met een beperking, waaronder sanitaire voorzieningen.
- We zetten in op een versterking van de vierings- en herdenkingscultuur in Gouda, met aandacht voor de Goudse verdraagzaamheid (Erasmus, Coornhert etc) via bijvoorbeeld lezingen.

#### *Gastvrije stad*

- Gouda is een gastvrije stad voor iedereen. We willen de komst van een AZC mogelijk maken en dit in nauwe samenwerking met de gemeenteraad verder uitwerken.

#### *Sociaal domein*

- We vinden het van groot belang om toegang tot de juiste zorg en ondersteuning betaalbaar en beschikbaar te houden voor Gouvenaars die dit nodig hebben. We houden vast aan de koers, zoals vastgelegd in de nota Sociaal Domein en het programma sturen op kosten, die de afgelopen periode samen met de gemeenteraad is ingezet.
- Om de zorg toegankelijk te houden, zetten we onverminderd in op het terugbrengen van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdhulp naar één op de acht kinderen. Daarbij willen we het gemiddelde budget per kind tegelijkertijd stabiliseren. We hebben aandacht voor kwetsbare jongeren die we onvoldoende bereiken.
- Om de Wmo-uitgaven beheersbaar en de ondersteuning toegankelijk te houden voor Gouvenaars die dit nodig hebben, voeren we zodra de wet dat toelaat een inkomensafhankelijke bijdrage in.
- Voor de nieuwe inkoop streven we naar minder versnippering van het zorgaanbod en meer regionale samenhang in beleid en uitvoering.
- We streven er naar om uit te komen met de door het Rijk extra ter beschikking gestelde middelen. De menselijke maat is het uitgangspunt. Daartoe investeren we in de integrale uitvoeringsorganisatie.

#### *Kansengelijkheid*

- Financiële problemen beperken de mogelijkheden om mee te kunnen doen in de samenleving. We zetten in op het bestrijden van armoede en investeren extra in armoedebeleid door de inkomensondersteuning te verhogen naar 130% van de bijstandsnorm. Ook verruimen we de mogelijkheden van de Rotterdampas met onder andere een tegoed van € 50,- voor volwassenen. Huiswerkbegeleiding wordt een vast onderdeel van het Goudse armoedebeleid.
- We investeren verder in de basisschuldhulpverlening en het Convenant de Goudse Standaard. Daarnaast trekken we extra middelen uit voor vroegsignalering.
- Om armoede tegen te gaan, te kunnen ontwikkelen én mee te kunnen doen in onze samenleving is het beschikken over voldoende basisvaardigheden op het gebied van taal, lezen en rekenen, en in toenemende mate digitale vaardigheden een cruciale voorwaarde. Daarom zetten we nog meer in op het terugdringen van laaggeletterdheid. We intensiveren de huidige inzet via het Taalhuis en investeren extra in het laaggeletterdheidsaanbod voor kwetsbare doelgroepen.

#### *Duurzaam en sterk onderwijs*

- We vinden duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen voor alle kinderen in Gouda belangrijk en hebben tegelijkertijd oog voor de kosten. We gaan in samenwerking met schoolbesturen door met de gefaseerde uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP). In 2023 vindt een evaluatie plaats.



- We investeren ook op andere manieren in en rondom scholen. Zo gaan we onder andere verder met het veilig maken van schoolzones. We geven een impuls aan het vergroenen van schoolpleinen.
- Met Campus Gouda wordt het Hbo-onderwijsaanbod in Gouda en Midden-Holland versterkt. We ontwikkelen Campus Gouda en de innovatielabs de komende periode verder met een focus op zorg en bodemtechnologie. Daarbij houden we een sterke verbinding met het Mbo-onderwijs en verbeteren we de doorgaande leerlijnen voor techniek, ook gekoppeld aan de energietransitie.
- We geven uitvoering aan de Goudse onderwijsagenda in samenhang met het Nationaal Programma Onderwijs.
- We continueren de samenwerking met Samen voor Goud, onder andere voor maatjesprojecten en maatschappelijke stages.
- We streven er naar dat ieder kind in Gouda of zo dichtbij mogelijk (passend) onderwijs kan volgen.

### *Cultuur*

- Voor een aantrekkelijke en leefbare stad zijn cultuur en kunst een onmiskenbare schakel. We blijven inzetten op toegankelijkheid, een breed bereik en divers aanbod van kunst en cultuur. We investeren extra in het brede culturele veld via innovatieprojecten gericht op coronaherstel, jongeren en culturele projecten in buurten en wijken. We hanteren de 'fair practice code'.
- Ons cultuurhistorisch erfgoed en monumenten zijn beeldbepalend voor Gouda. We zetten in op het behoud en maatschappelijke benutting daarvan.
- We maken een actieplan voor de doorontwikkeling van de archeologie-functie en het -depot.

### *Goudapot*

- Goudapot is een succes en we gaan in gesprek over middelen en mogelijkheden voor verbreding van de doelstellingen.

### *Gezondheid en welzijn*

- Gouda moet een gezonde stad zijn met gezonde inwoners. We bevorderen de lichamelijke en geestelijke gezondheid van Gouwenaars.
- We gaan voortvarend verder met de uitvoering van het preventieakkoord. We hebben speciale aandacht voor het verbeteren van de gezondheid van kwetsbare inwoners.
- We zetten in op nog schonere lucht, onder andere door het terugdringen van de overlast door houtstook.
- We continueren onze lobby tegen geluidsoverlast van vliegtuigen.

### *Sport en bewegen voor iedere Gouwenaar*

- We vinden het belangrijk dat sporten en bewegen toegankelijk en dichtbij is voor iedere Gouwenaar. We continueren het volwassenenfonds sport. We maken werk van de uitvoering van het sportakkoord met speciale aandacht voor bewegingsonderwijs.
- We zorgen voor goede sportfaciliteiten. Daarom investeren we in onderhoud, het accommodatiefonds en in nieuwe sportvoorzieningen in de openbare ruimte.

### *Buurtaanpak*

- We willen dat iedere Gouwenaar opgroeit en woont in veilige, leefbare straten en buurten. In de meeste buurten en wijken is het fijn wonen, maar in Gouda zijn ook een aantal kwetsbare buurten waar verschillende sociaal-maatschappelijke problemen zich opstapelen en leiden tot grote kansenongelijkheid. Om kansen in deze buurten te vergroten en om het welbevinden van buurtbewoners te versterken, investeren we in

een langjarige en integrale buurtaanpak samen met bewoners. We stellen een kwartiermaker aan om dit uit te werken en aan te jagen, samen met de inwoners.

#### *Leefbaarheid en veiligheid*

- Inwoners ervaren Gouda over het algemeen als een veilige stad. Dat doen we als Goudse samenleving samen. Veiligheid wordt mede bepaald door de sociale verbondenheid in de buurt en de situatie op straat, waar buurtbewoners elkaar kunnen aanspreken. Straatintimidatie gaan we tegen. Verrommeling en dagelijkse irritaties pakken we samen op.
- We zetten de koers en aanpak op het gebied van veiligheid met specifieke aandacht voor jongeren door. We blijven investeren in het interventieteam. We kiezen voor preventie waar dat kan en stevig optreden waar nodig. Ondernijning pakken we de komende periode integraal op. We investeren in jongeren- en opbouwwerk en in Boa's. We handhaven onze brede aanpak op mensenhandel. Samen met de gemeenteraad werken we dit verder uit in het Goudse Veiligheidsbeleid.
- Er is een verschuiving gaande naar digitale criminaliteit. We investeren in het weerbaar maken van de gemeentelijke organisatie en het voorlichten van ondernemers en inwoners over cybercrime.

### **Hoofdstuk 5 Bestuur en ambtelijke organisatie**

#### *Regio en partnerschappen*

Ontwikkelingen in Gouda zijn van belang voor de ons omliggende gemeenten in de regio en andersom. Veel van de opgaven waar we als stad voor staan, kunnen we alleen op regionaal niveau oplossen. We zetten de intensieve samenwerking in de regio Midden-Holland voort. Wederkerigheid is daarbij belangrijk. Om onze positie te verstevigen kiezen we strategisch. De inhoud is leidend in onze huidige en nieuwe partnerschappen.

#### *Een robuuste ambtelijke organisatie*

We zijn trots op onze organisatie. We investeren structureel in een robuuste ambtelijke organisatie met voldoende en vakkundige medewerkers. Om onze ambities voor de stad waar te maken, is een goed toegeruste organisatie noodzakelijk. We hebben specifieke aandacht voor onze uitvoering. Maatschappelijke opgaven die vragen om een integrale aanpak, worden programmatisch, over afdelingsgrenzen heen, opgepakt.

### **Hoofdstuk 6 Financiën**

#### *Onze uitgangspunten*

We hanteren ook deze bestuursperiode de volgende financiële uitgangspunten:

- voldoende reserves (gezonde weerstandsratio)
- een stabiele schuldpositie
- een sluitende meerjarige programmabegroting

Realistisch begroten is essentieel. Tegenvallers worden zoveel als mogelijk in het lopende begrotingsjaar met meevallers en/of binnen de bestaande budgetten opgelost. Incidentele meevallers aan het einde van een jaar worden in eerste instantie toegevoegd aan de algemene reserve. Pas daarna vindt besluitvorming plaats over de toekenning daarvan.

#### *Weerstandsvermogen*

We gaan uit van een weerstandsratio (de verhouding tussen het aanwezige en het beschikbare weerstandsvermogen) in een bandbreedte van  $\geq 1$  en  $\leq 1,4$ . We willen over voldoende reserves beschikken om in staat te zijn de gevolgen van de risico's op te vangen.

### *Spaaroptie*

We zetten de spaaroptie in als de actuele reservepositie niet voldoende is. Als de weerstandratio richting de onderkant van de bandbreedte gaat, kan de optie ook worden ingezet.

### *Schuldpositie*

De schuldpositie is de afgelopen periode afgebouwd en ligt, conform de VNG norm, op een acceptabel niveau. Om deze positie ook de komende bestuursperiode te behouden en verder te verbeteren zetten we in op:

- We verlagen het schuldenplafond met €10 miljoen naar €285 miljoen voor deze periode. Bij de meerjarenbegroting van 2025 bezien we of verdere verlaging mogelijk is.
- Het blijven gebruiken van de schuldquote als monitorinstrument.
- Een hardheidsclausule. Deze zetten we alleen in bij hoge uitzondering en met expliciete goedkeuring van de gemeenteraad.

### *Handremprocedure*

We houden de handremprocedure achter de hand. Deze zetten we in als:

- de sluitende meerjarenbegroting onder druk dreigt te komen
- de ratio voor het weerstandsvermogen  $< 1$  dreigt te worden
- het schuldenplafond overschreden dreigt te worden
- of een combinatie van deze factoren

Dat houdt in dat alles tijdig in werking moet worden gesteld om binnen de normen te blijven. Reeds gemaakte inhoudelijke afspraken mogen allemaal ter discussie mogen worden gesteld. Ook afspraken uit dit akkoord.

### *Lokale lasten*

We streven er naar om de OZB niet meer te laten stijgen dan met het inflatiepercentage. Als we de lokale lasten verlagen dan moeten alle huishoudens daarvan kunnen profiteren.

### *Verbeteren financiële functie*

De komende bestuursperiode heeft het verbeteren van de financiële functie binnen de ambtelijke organisatie een hoge prioriteit. Daarbij wordt ingezet op het realiseren van duurzame verbeteringen. De Planning & Control cyclus wordt verder op orde gebracht. Ook wordt ingezet op een effectievere budgetbeheersing en beter en tijdiger inzicht van de financiële positie door middel van actuele sturingsinformatie.

### *Financiële vertaling coalitieakkoord*

In bijlage 2 is de financiële vertaling van dit coalitieakkoord opgenomen.

## Voorgesteld besluit

1. Het bijgevoegde schema voor behandeling van de daarin genoemde 12 raadsbrede thema's vast te stellen.
2. De vrije onderwerpen Burgerparticipatie, Circulaire economie, Omgevingsvisie/wet (4b) aan de partijen die onderhandelen over het coalitieakkoord aan te bieden om deze onderwerpen daarin op te laten nemen.
3. De vrije onderwerpen Jeugdzorg, Diversiteit & Inclusie en Wonen eventueel conform de tijdslijn op te pakken en aan de partijen die onderhandelen over het coalitieakkoord aan te bieden om deze onderwerpen daarin op te laten nemen.

## Toelichting

Op 6 april 2022 heeft de raad de routekaart gemeenteraad 2022-2026 vastgesteld. In vervolg hierop zijn twee werksessies georganiseerd die geresulteerd hebben in 12 thema's voor raadsbreed samenwerken. In aansluiting daarop heeft het presidium besloten een werkgroep in te stellen om de 12 thema's nader uit te werken.

De werkgroep bestaande uit Paul Ruijgrok, Anna van Popering, Rüstem Çetin, Corina Kerkmans en Rolf van der Mije heeft zich hier in 3 bijeenkomsten over gebogen.

Bij het advies over de wijze van behandelen heeft de werkgroep het volgende onderscheid gemaakt:

1. *Vrije onderwerpen*: De onderwerpen worden niet ingevuld of nader gedefinieerd in het coalitieakkoord.
2. *Open onderwerpen*: Deze onderwerpen worden volgens de uitgangspunten van hoofdstuk 1 behandeld en bieden ruimte aan de raad. De raad heeft hierbij een versterkte positie (ten opzichte van het huidige BOB-model).  
Daarbinnen het onderscheid:
  - a. Raad als (kaderstellend) opdrachtgever aan het college
  - b. Raad besluit (extra) geïnformeerd op basis van een voorstel van het college

De behandeling van de onderwerpen is gericht op brede overeenstemming in de raad. Voorwaardelijk daaraan is een zorgvuldig, uitgebreider behandel- en besluitvormingstraject

## Het schema

	Onderwerp	Commissie	Vertrekpunt:	Taak gemeent e-raad	Afbakeni ng onderwerp	Positie gemeent eraad	Wat doen	Wanne er	Opmerkin g /voorwaar den/
1	<b>Arbeidsmarkt (toeleiding)</b>	Samenleving	Begroting 2022-2025, paragraaf 3.4.1., Thema: Aan het werk en meedoen	Kaderstelling	Participatiewet	Geïnfomeerd besluiten	Kwalitatieve voorlichting  Definitieve nota voor de besluitvormende cyclus		
2	<b>Armoedebeleid</b>	Samenleving	Begroting 2022-2025. Paragraaf 3.4.1. Thema: Preventie/Armoede en schulddienstverlening	Kaderstelling		Opdrachtgever richting college	Doelstelling van het nieuwe beleid en kaders	2 <sup>e</sup> stap	
				Controleren		Opdrachtgever	Evaluatie van de effectiviteit van het huidige beleid	1 <sup>e</sup> stap	Opdracht aan de rekenkamer
3	<b>AZC /vluchtelingenopvang</b>	Bestuur		Kaderstelling		<p>De werkgroep ziet niet voor zich hoe dit onderwerp geschikt kan zijn voor een raadsbrede aanpak. Tav AZC heeft college meer aan een raad als buddy in de onderhandelingen met het COA. Tav vluchtelingenopvang is er te veel fluctuatie om er beleid op te maken</p> <p>Mocht er voor gekozen worden het AZC wel raadsbreed op te pakken dan wordt verwezen naar de reeds aangenomen motie Goudsepoort locatie met de daarin vastgelegde zorgvuldigheid en deze werkwijze voort te zetten.</p>			

Onderwerp	Commissie	Vertrekpunt:	Taakgemeenteraad	Afbakening onderwerp	Positie gemeenteraad	Wat doen	Wanneer	Opmerking /voorwaarden/	
4	<b>(Burger) Participatie</b>	Samenleving/ fysieke leefomgeving		Kaderstelling	Vrij onderwerp  zie opmerking hiernaast	De individuele leden van de werkgroep hebben ieder hun eigen beeld van en passie voor dit onderwerp - Niet het fysiek domein, maar overig. - Burgerparticipatie om de democratie te versterken, zoals Burgerberaden e.d. Dit leidt er echter toe dat het onderwerp aan de raad wordt teruggegeven voor nadere afbakening.			
5	<b>Circulaire economie</b>		Rijksdoelstelling 2050		Vrij onderwerp	Opdrachtgever	De gemeenteraad ontwikkelt kaders om Rijksdoelstelling te realiseren	Kan ook over een jaar	
6	<b>Diversiteit en inclusie</b>	Samenleving	Paragraaf 3.4.1. Begroting 2022-2025 Thema: Een inclusieve en tolerante stad	Kaderstelling		Opdrachtgever	De werkgroep adviseert de raad om een conferentie met experts te organiseren en vervolgens het college te vragen een startnotitie aan de raad aan te bieden waarmee in de volle breedte van dit onderwerp wordt ingegaan alvorens de raad over zou gaan tot verdere afbakening van dit onderwerp om het als vrij onderwerp op te pakken.		
7	<b>Energie-transitie</b>	Fysieke leefomgeving	RB RES 1.0 30 juni 2021	Kaderstelling		Opdrachtgever	Convergerend kader stellen tav warmte	2 <sup>e</sup> stap	3 <sup>e</sup> jaar
			Raadsmemo stavaza RES/TVW 10-5-2022	Controleren		Geïnformeerd besluiten		1 <sup>e</sup> stap	1 <sup>e</sup> en 2 <sup>e</sup> jaar

	Onderwerp	Commissie	Vertrekpunt:	Taak gemeenteraad	Afbakening onderwerp	Positie gemeente raad	Wat doen	Wanneer	Opmerking /voorwaarden/
8	Financiële kaders	Bestuur	<b>Strategische verkenning</b> Het behouden van een gezonde financiële positie kent drie invalshoeken : • voldoende reserves (gezonde weerstandsratio) • een stabiele schuldpositie • een sluitende programmabe groting	Kaderstelling	Aansluiten bij de herijking van de financiële verordening	Opdrachtgever		Over 1 jaar	Samenwerking auditcommissie goed beleggen ivm taken en verantwoordelijkheden
9	Jeugdzorg	Samenleving		Kaderstelling	2 <sup>e</sup> jaar en verder vrij onderwerp	De werkgroep ziet de thema's als stijgende kosten, lichtere vs zwaarder zorg en het aantal uithuisplaatsingen als reëel thema's. Echter i.v.m. het feit dat in de afgelopen raadsperiode het lokale en regionale beleid recent is vastgesteld en er vanuit de landelijke politiek signalen zijn dat het rijk weer een deel van de taken gaat overnemen lijkt het de werkgroep voor nu niet opportuun om dit onderwerp op te pakken. Later kan het als vrij onderwerp worden opgepakt.			
				Controleren	1 <sup>e</sup> jaar	In afwachting van nieuw landelijk beleid en i.v.m.de controle op de uitvoering van het vastgestelde lokale en regionale beleid acht de werkgroep het wel verstandig het komende jaar dit beleidsterrein nauwlettend te volgen. De werkgroep adviseert dan ook om de reguliere monitor sociaal domein standaard als actualiteit in de commissie samenleving te agenderen.			

	Onderwerp	Commissie	Vertrekpunt:	Taak gemeenteraad	Afbakening onderwerp	Positie gemeente raad	Wat doen	Wanneer	Opmerking /voorwaarden/
10	Omgevingsvisie	Fysieke leefomgeving	Bijlage Planning projecten Omgevingswet + Raadsbesluit Omgevingsvisie 1.0 = 23-2-2022	Kaders telling		Geïnformeerd besluiten	Zie 4a besluit hieronder		
						Vrij onderwerp	Zie 4b besluit hieronder		

### Besluit Omgevingsvisie 1.0 23-2-2022

4. Continue ontwikkeling van de Goudse Omgevingsvisie middels borging van monitoring en evaluatie. Dit heeft een positief effect op behoud en ontwikkeling kennis en kwaliteit. Deze borging wordt ingevuld door:
- a. Procedureel de raad optimaal in positie te brengen en waarbij tevens een Goudse Routekaart Omgevingswet wordt ontwikkeld, waarin in ieder geval:
- i. Wordt opgenomen op welke wijze nadere uitwerking van de omgevingsvisie kan worden vormgegeven en hoe de raad hierbij betrokken wordt.
  - ii. Bij voornoemde uitwerking tevens bezien welke programma's in lijn met de Omgevingsvisie, MER en adviezen commissie-MER gestart kunnen worden en welke betekenis deze krijgen.
  - iii. Wordt gewerkt met een Goudse omgevingsmonitor waarin inzichtelijk wordt gemaakt waar de knelpunten ontstaan of kansen zich voordoen.
  - iv. Wordt uitgewerkt wat de passende momenten zijn die voor de gemeenteraad aanleiding kunnen zijn om nader in gesprek te gaan over de omgevingsvisie (bijvoorbeeld aan de hand van bevindingen uit pilots/botsproeven, nieuw of verouderd sectoraal beleid of nieuw omgevingsbeleid en -instrumenten zoals omgevingsprogramma's, omgevingsplannen of kavelpaspoorten).
  - v. Uitwerking wordt gegeven aan een algehele evaluatie van deze versie van de Omgevingsvisie in samenhang met het daartoe verhoudende instrumentarium. Waarbij opgedane bevindingen doorwerking hebben naar de omgevingsvisie 2.0. (met duiding welke (sectorale) beleidsstukken en nota's komen te vervallen);
- b. In afstemming tussen de raad en het college afspraken te maken over de wijze van samenwerking tussen de stad, gemeenteraad, college en de ambtelijke organisatie om het omgevingsbeleid verder vorm te geven. Hierbij is specifiek aandacht voor de verdeling van bevoegdheden tussen gemeenteraad en college in relatie tot gemeentelijke besluitvorming. Tevens wordt er verkend welke werkvormen (zoals een werksessie en botsproeven) passend zijn.



	Onderwerp	Commissie	Vertrekkpunt:	Taak gemeenteraad	Afbakening onderwerp	Positie gemeenteraad	Wat doen	Wanneer	Opmerking /voorwaarden/
11	Veiligheid	Bestuur	Het is aan een nieuw gemeentebestuur om een <b>nieuwe vierjarige kadernota</b> vast te stellen en de thema's voor de komende coalitieperiode te prioriteren.	Kaders telling	Focus op gemeentelijk instrumentarium tav openbare orde	Geïnformeerd besluiten	Voorafgaande aan reguliere besluitvorming IVB en APV ontvangt de raad een startnotitie. Extra bijeenkomsten zijn gewenst	zsm	
12	Wonen	Fysieke leefomgeving	<b>Woonzorgvisie 3 nov 2021</b>	Kaders telling			De werkgroep is in meerderheid van mening dat dit een te omvangrijk onderwerp is. De werkgroep is van mening dat het voor de korte termijn minder voor de hand ligt het als vrij onderwerp te behandelen. Op termijn kan dit worden heroverwogen.		
				Controleren					

# ***besluit van de gemeenteraad***

## **De raad van de gemeente Gouda;**

gelezen het voorstel van 31 mei 2022,

gelet op het raadsbesluit "routekaart gemeenteraad 2022-2026 d.d. 6 april 2022, het verslag van de werksessies van 19 en 26 april 2022, het besluit van het presidium tot oprichting van twee werkgroepen en de toelichting zoals gegeven door de werkgroep in de werksessie van 30 mei 2022

### **besluit:**

4. Het bijgevoegde schema voor behandeling van de daarin genoemde 12 raadsbrede thema's vast te stellen.
5. De vrije onderwerpen Burgerparticipatie, Circulaire economie, Omgevingsvisie/wet (4b) aan de partijen die onderhandelen over het coalitieakkoord aan te bieden om deze onderwerpen daarin op te laten nemen.
6. De vrije onderwerpen Jeugdzorg, Diversiteit & Inclusie en Wonen eventueel conform de tijdslijn op te pakken en aan de partijen die onderhandelen over het coalitieakkoord aan te bieden om deze onderwerpen daarin op te laten nemen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 1 juni 2022.

De raad van de gemeente voornoemd,

griffier

voorzitter

mr. drs. E.J. Karman-Moerman

mr. drs. P. Verhoeve

Bijlage 2 Financiële vertaling coalitieakkoord

**Samenvatting ontwikkeling meerjarenperspectief**

bedragen x €1.000 ( - = nadeel / + = voordeel)	2023	2024	2025	2026
Actueel perspectief Kaderbrief 2023	5.672	6.716	8.086	7.593
<i>Prognose extra inkomsten rijk (op basis van maartbrief)*</i>	4.000	7.000	8.200	2.900
<i>Verwachte bijdrage rijk (jeugdhup)*</i>	4.606	5.128	5.099	3.514
<i>Verwachte bijdrage rijk (uitvoering klimaatakkoord en Nationaal Isolatie Programma)*</i>	500	1.500	2.500	3.500
Intensiveringen coalitieakkoord	-17.022	-18.703	-19.976	-16.661
<b>Prognose pespectief</b>	<b>-2.244</b>	<b>1.641</b>	<b>3.909</b>	<b>846</b>

\*Om een compleet beeld te schetsen van de financiële positie zijn de nog te ontvangen inkomsten vanuit het Rijk ingeschat op basis van eerder verkregen informatie. Als bij de definitieve berekening sterke afwijkingen naar voren komen, wordt bezien wat dit betekent voor de nu geschetste financiële positie.

**Financiële vertaling coalitieakkoord**

bedragen x €1.000 ( - = nadeel / + = voordeel)	2023	2024	2025	2026
Raadsbreed werken	-200	-200	-400	0
Duurzame en groene stad	-3.035	-3.675	-3.970	-4.205
Bereikbaarheid en duurzame mobiliteit	-427	-702	-1.062	-887
Openbare ruimte	-290	-659	-871	-826
Dierenwelzijn	-75	-75	-75	-75
Duurzame economie	-310	-385	-385	-235
Wonen	-900	-500	-500	-500
Inclusie	-210	-460	-750	-750
Sociaal domein	-4.776	-5.248	-5.189	-3.484
Kansengelijkheid	-1.795	-1.895	-1.895	-1.595
Duurzaam en sterk onderwijs	-800	-800	-750	-750
Cultuur	-830	-830	-955	-655
Gezondheid en welzijn	-100	-100	-100	-100
Sport en bewegen	-512	-612	-812	-712
Buurtaanpak	-100	-100		
Leefbaarheid en veiligheid	-655	-655	-655	-630
Robuuste organisatie	-2.007	-1.807	-1.607	-1.257
<b>Totaal</b>	<b>-17.022</b>	<b>-18.703</b>	<b>-19.976</b>	<b>-16.661</b>

**Ontwikkeling algemene reserve**

<b>Enmalige uitgaven uit de reserve (bedragen x € 1.000)</b>	
revolverend klimaatfonds	5.000
groenfonds	2.000
dotatie aan reserve cultuur en erfgoedfonds	300
waterfonds	1.000
versnelling woningbouw	6.000
buurtfonds tbv buurtontwikkeling	1.000
<b>totaal onttrekking aan de algemene reserve</b>	<b>15.300</b>
stand algemene reserve per 31-12-2021	34.683
netto resultaat jaarrekening 2021 - na resultaatbestemming en budgetoverheveling	6.021
<b>totaal algemene reserve na toevoeging jaarrekening resultaat</b>	<b>40.704</b>
<b>stand algemene reserve na onttrekking voorstellen coalitieakkoord</b>	<b>39.704</b>